

Mediální systém

jeden ze subsystémů sociálního systému
(soustava elementů n. subsystémů, institucí a
jednotek v sociálních rolích)

Slovník. Med kom., s. 247-8

Na mediální systém mají vliv:

- Počet a druhy mediálních subjektů
- Ekonomické změny (vydavatelské domy, reklamní sítě, globální média s národními mutacemi)
- Technologické změny (nová média, digitalizace)
- Kulturní změny
  - proměna hodnot, prezentovaných v médiích
  - změny chování publika (individualizace užití médií, aktivní, odmasovělé publikum, interaktivita)

Český mediální systém

- Na konci 90. let podle čtyř teorií tisku a McQuaila se proměňoval z autoritářského na libertariánský, vykazoval prvky i z jiných systémů, včetně rozvojového
- Svoboda mediál. trhu dominantní hodnotou, mediál. politika na okraji zájmu, nedošlo k pokusu formulovat nebo implementovat vzory mediál. systému srovnatelné velikosti a síly ekonomiky
- Ustavil se jako duální: média veřejné služby a média privátní (komerční a nekomerční)
- Nová ekonomická podoba ustavena rychle, kultura (včetně etiky) se prosazuje opožděně
- Navrátilová, S.: *Mediál. sféra české společnosti po r.1989: Normativní a axiologické aspekty*. In: *Média a realita 04*

Česká mediální politika

- V 90. letech nevýrazná až absentující
- Nedeklarované a neveřejné vlivy
- Přelom r. 2000 evropský impuls ke změně politizovaných mediálních dozorcích institucí na nezávislé
- Po r. 2000 pokračuje trend politických tlaků, lobbismu aj. nedemokratických vlivů v mediální sféře
- R. 2010 zatím nepřináší výrazné změny, část politiků i veřejnosti se staví odmítavě k médiím veřejné služby
- V letech 2008-11 je ČR v procesu implementace změn, které doporučuje evropská směrnice o audioviz. službách

Společné vývojové rysy s postkomunistickými zeměmi

- neprůhlednost privatizačních procesů
- nedostatek domácího kapitálu
- vytváření vlastnických řetězců unifikovaných periodik
- opožďování regulace a samoregulace médií za ekonomickými změnami
- slabé profesní odborové mediální organizace
- vzestup elit z dřívějších autoritářských režimů aj.

Nové technologie

se vymykají dosavadním způsobům
mediální typologie i regulace

přesahují i hranice tradičních rezortů

je třeba hledat nová východiska i pro
samoregulaci

Nové paradigma

Po padesáti letech byla v r. 2004 typologie, známá jako čtyři teorie tisku (mnohokrát později revidována, shrnuje např. Mc Quail)

nahrazena obecně přijímanou typologií Hallina a Manciniho *Systemy médií v postmoderním světě. Tři modely médií a politiky*

České vydání 2008, přel T. Trampota, úvodní studie o českém mediálním systému (Jiráková, Trampota)

(Libertariánská, t. sociální zodpovědnosti, autoritářská, sovětská/demokraticko-participační, rozvojová)

Systemy médií podle Hallina a Manciniho (3 modely)

- Mediální systém(y)

- jaký je? (**analytický** přístup: popis, pojmy, souvislosti)

4 hlavní parametry (vývoj mediálních trhů, politický paralelismus, vývoj novinářského profesionalismu, stupeň a způsob intervence státu do mediálního systému)

- jaký by měl být (**normativní** přístup: pravidla, právní rámec)

3 modely mediálních systémů

- Středomořský
(polarizovaně-pluralitní)
- Severo/středoevropský
(demokraticko-korporativistický)
- Severoatlantický
(liberální)